

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **bc. Anna Andrllová**

Název práce: **Return Decisions of Highly Skilled Migrants in Bosnia and Herzegovina after 2005**

Oponent práce: **František Šístek, M.A., Ph.D.**

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle):

Předkládaná diplomová práce se zabývá fenoménem návratu vysoce kvalifikovaných migrantů do Bosny a Hercegoviny po roce 2005, tj. až po ukončení hlavní vlny poválečných uprchlických návratů do země, které nebyly ovšem vždy dobrovolné a měly proto do značné míry odlišný charakter. Jde o zajímavý a nedostatečně prozkoumaný jev, který se na první pohled paradoxně odehrává na pozadí souběžného a podstatně výraznějšího fenoménu odlivu lidského kapitálu, jenž z ekonomických, sociálních i politických důvodů v Bosně a Hercegovině probíhá ve velkém měřítku. Autorka se na základě vlastního výzkumu pokouší přesněji než v dosavadní literatuře objasnit motivaci navrátilců. Zpochybňuje reduktivní tendence stávající odborné literatury, které vnímají fenomén návratu primárně v ekonomické optice. Zdůrazňuje naopak, že k zásadním motivům patří naopak spíše touha po změně životního stylu (částečně jde tedy o fenomén lifestylové migrace).

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Diplomová práce Anny Andrllové je založena na výsledcích vlastního výzkumu v Bosně a Hercegovině (přes 30 polostrukturovaných rozhovorů), kombinovaného s primárními zdroji k tématu a sekundární literaturou. Šlo o poměrně náročný výzkum, autorka musela nejprve za prostřednictvím různých strategií najít a kontaktovat vhodné informátory. Pokusila se získat v rámci možností reprezentativní vzorek výpovědí, snažila se, aby byli zastoupeni také informátoři z oblastí mimo hlavní město, představitele tří dominantních národností, nezapomněla ani na reprezentanta židovské komunity. Práce je zpracována i z hlediska jejího teoretického a metodologického ukotvení. Autorce se podařilo shromáždit zásadní sekundární literaturu k tématu a tvořivě ji využít. Kromě citované studie antropologa Harize Haliloviche *Mapping the Bosnian-Herzegovinian Diaspora: Utilizing the SocioEconomic Potential of the Diaspora for Development of BiH* bych jí ovšem doporučil i některé další texty tohoto autora, zejm. Hariz Halilovich and Nirha Efendić, *The Balkan Way of Doing Business: Refugees, Migrants and Investors Manoeuvring between Formal and Informal Institutions in Bosnia and Herzegovina*, In: Dana Bittnerová – Mirjam Moravcová, eds., Praha: *Etnické komunity - Neviditelní, přehlížení, zapomenutí*, FHS UK 2019 a také příslušné části jeho monografie Hariz Halilovich, *Places of Pain: Forced Displacement, Popular Memory and Trans-local Identities in Bosnian War-torn Communities*, New York and Oxford: Berghahn Books 2015.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je psána v angličtině, na vysoké jazykové úrovni. Analytické pasáže se vyznačují střízlivým a přesným vyjadřováním. Jejich důležitou součástí tvoří také poměrně početné úryvky z polostrukturovaných rozhovorů. Autorce se rozhovory ze srbochorvatštiny do angličtiny podařilo přeložit velice přesně, včetně zachování občasně ironie, humoru apod. Z formálního hlediska práce splňuje všechny náležitosti. Závěrečná bibliografie je zpracována souhrnně jako *List of References*, jak je obvyklé u článků v odborných časopisech nebo u kapitol v monografiích z oblasti sociologie, antropologie apod. U diplomové práce se ovšem zpravidla doporučuje rozčlenění literatury a pramenů na primární a sekundární zdroje.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkově jde o zdařilou, promyšlenou a originální diplomovou práci. Autorka předkládá výsledky vlastního výzkumu, kriticky se vyrovnává s dosavadní literaturou a doplňuje odborný diskurs o tématu o některé nové, zpřesňující poznatky a hodnocení. Z tohoto hlediska splňuje diplomová práce A. Andrlové veškeré náležitosti a naplňuje i výzkumné cíle, které si sama vytyčila v úvodní části.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Nedochází u části navrátilců z řad vysoce kvalifikovaných pracovníků k rozčarování nebo posléze dokonce k novému odchodu z Bosny a Hercegoviny? Nedá se předpokládat, že jde u části respondentů jen o určitou životní fázi, nikoli o definitivní návrat?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Doporučuji přijmout diplomovou práci Anny Andrlové k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou A (výborně – excellent).

Datum:
28. ledna 2020

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.